

EXPUNEREA DE MOTIVE

1. SITUAȚIA ACTUALĂ

Apreciind că sectorul creșterii de ovine, bovine, caprine și cabaline este important și necesită stimulare pentru atragerea de lucrători pentru îngrijirea stânelor de oi, este necesară adoptarea de măsuri legislative în vederea asigurării unei remunerații adecvate în acest domeniu, în corelare cu evoluția salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată începând cu anul 2024.

Conform statisticilor, în România există 10.000.000 de oi, pentru creșterea cărora ar fi nevoie de cel puțin 50.000 de ciobani. Crescătorii de oi din România sunt afectați de lipsa ciobanilor, care din păcate este în scădere, iar cel mai grav este faptul că ciobanii sunt atrași de această ocupație în alte țări europene, precum: Spania, Franța, Germania, datorită salariilor și condițiilor mult mai bune, oferite de angajatori. Având în vedere faptul că salariile în străinătate este de 1.200 și 1.800 de euro pentru păstori, în mod evident, problema lipsei ciobanilor autohtoni nu va fi rezolvată curând. În plus față de salariile oferite ciobanilor la fermele din străinătate li se mai pun la dispoziție și cazare bună și alte facilități, care face și mai atractivă perspectiva de a lucra în altă țară. Mulți tineri ciobani aleg străinătatea și datorită faptului că au program mai lejer, nu trebuie să stea mereu la stână.

În România un cioban român refuză chiar și un salariu de 4.000 de lei, pe lângă care, în funcție de ofertă, primește mâncare în fiecare zi de muncă. Deci, în prezent fermierilor care se străduie să își mențină afacerea, cea mai mare problemă cu care se confruntă - în afară de aspecte legate de concesiunea terenurilor, costurile pentru întreținerea și hrănirea animalelor, în special în perioadele reci, când acestea trec pe stabulație - este lipsa acută de personal, dar și instabilitatea personalului angajat, fenomen care are mai multe cauze obiective sau subiective. Proprietarii turmelor acuză că mulți ciobani pleacă după doar câteva zile de muncă sau după câteva luni. Munca ciobanilor la stână nu este ușoară. O posibilă variantă pentru crescătorii de oi ar consta în găsirea unor soluții tehnice, așa cum au găsit fermierii din Europa pentru a suplini lipsa de personal.

Confrunțați cu această criză de personal specializat, crescătorii locali de oi își desfășoară din ce în ce mai greu activitatea. Unii fermieri sunt în situația de a renunța și a vinde oile și stâna, cauza de bază fiind lipsa ciobanilor, care să îngrijească animalele și să ocupe de producția de lapte și de brânzeturi.

În Nordul Moldovei, fermierii se plâng de o criză de ciobani, fără precedent. În ultimii ani, însă, oieritul se află într-o criză profundă la Botoșani din cauza lipsei forței de muncă. Din această

cauză, mulți ajung să sacrifice din animale în condițiile în care nu are cine să le mulgă sau să le îngrijească.

Deși li se oferă salarii decente și alte facilități, totuși tinerii din zonele rurale nu vor să muncească ca ciobani. Județul Botoșani este unul dintre județele din România unde oieritul are tradiție ancestrală și care are fermieri care au sute de capete. În localitatea Popouți este cele mai renumite stațiuni de cercetare a ovinelor și caprinelor din România.

Puțini mai vor să se facă ciobani în România, iar fermierilor nu mai are cine să le îngrijească oile. Deficitul de ciobani a depășit deja pragul de 50% la nivelul întregului județ, astfel fermierii lucrează cu jumătate din efectivul necesar la o stână.

Marii fermieri spun că nu găsesc forță de muncă, nici dacă cheltuie 6.000 de lei pentru un cioban, sumă în care este inclus salariul, hrana și cazarea. În disperare de cauză, sunt fermieri din Moldova, care sunt dispuși să aducă ciobani din Asia.

Criza de ciobani are efecte și în piețe în direcția creșterii prețului la produsele lactate. Telemeaua de oaie s-a scumpit cu 25% față de anul 2021 și a ajuns la peste 35 de lei kilogramul. Producătorii spun că au fost nevoiți să crească prețul brânzei din cauza cheltuielilor tot mai ridicate cu forța de muncă și cu hrana animalelor.

Fermierii înregistrează pierderi pentru fiecare animal vândut la abator între 150 și 200 de lei. Din cauza acestor creșteri la toate – și la mâncare, a curentului, a prețului gazului și scăderea prețului la magazine. Românii ar trebui să-și sprijine producătorii autohtoni prin cumpărarea de produse proaspete de la magazinele de proximitate, renunțând la varianta facilă a cumpărării din supermarketuri. Crescătorii de animale au atenționat în acest sens că produsele românești pierd teren în fața importurilor și îndeamnă cumpărătorii să aleagă carne și alte produse autohtone.

În schimb, poate exista o latură pozitivă în sensul că munca de cioban ar putea fi transformată și într-o experiență turistică. România, alături de alte opt țări, cere ca obiceiul transumanței să fie înscris în patrimoniul cultural imaterial al umanității. Dacă această solicitare va primi undă verde oamenii ar putea călători odată cu turmele, ar vizita stâne și ar putea afla mai multe despre meșteșugul oierilor, experimentând o formă de turism aparte.

Ținând cont de creșterea inflației și majorarea prețurilor pentru toate categoriile de bunuri și de servicii, fapt care conduce la scăderea puterii de cumpărare a veniturilor familiilor, este ușor de înțeles cum această situație economică i-a influențat negativ și pe fermieri, crescătorii de ovine, bovine, caprine, cabaline etc. În aceste condiții măsurile de acordare a unui salariu minim decent și a altor facilități sunt necesare și vitale pentru atragerea de personal salariat în domeniul creșterii de animale.

Pentru acordarea măsurilor menționate anterior este necesară atât aprobarea cadrului legal, cât și asigurarea fondurilor necesare pentru plata acestora.

Toate măsurile de stimulare și de sprijinire a agricultorilor, care sunt finanțate din fonduri guvernamentale sau europene nu sunt suficiente în condițiile în care nu sunt acordate facilități în atragerea personalului de îngrijire pentru animale, fără de care fermierii sunt adesea nevoiți să renunțe la o parte din animale sau, în cel mai rău caz, să închidă complet fermele cu mari pierderi financiare.

Potrivit reglementărilor în vigoare una dintre condițiile de acordare a facilității fiscale pentru persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate în sectorul agriculturii, respectiv al creșterii de animale - ciobani, constă în faptul că veniturile brute lunare din salarii și asimilate salariilor sunt calculate la un salariu brut de încadrare pentru 8 ore de muncă/zi de minimum 3.000 lei lunar.

În prezent, nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată prevăzut în hotărârea Guvernului nr. 900/2023 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, fără a include sporuri și alte adaosuri, este de 3.300 lei lunar, pentru persoanele încadrate cu normă întreagă.

Potrivit prevederilor Ordonanței de Urgență nr. 67/2022 privind unele măsuri fiscale, precum și pentru modificarea și completarea art. 59 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, a fost reglementată acordarea unei facilități fiscale, în sensul neimpozitării și neincluzării în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii a sumei de 200 lei, în situația în care angajatorul majorează voluntar salariul de bază în care nu sunt incluse sporuri și alte adaosuri.

Potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, sunt venituri din salarii toate veniturile în bani și/sau în natură obținute de o persoană fizică rezidentă ori nerezidentă, ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă, indiferent de perioada la care se referă, de denumirea veniturilor ori de forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă acordate persoanelor care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor, precum și avantajele, în bani sau în natură, primite în legătură cu o astfel de activitate. Pentru aceste venituri se datorează, după caz, impozit pe venit și contribuții sociale obligatorii.

Având în vedere că prețurile la utilități, dar și la bunurile de larg consum, au fost puternic influențate de creștererile prețurilor la energie electrică, gaze naturale și combustibili, determinând creșterea ratei inflației, cu impact semnificativ asupra standardelor de viață ale persoanelor cu venituri la nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, se impune

adoptarea unor măsuri de compensare a efectelor sociale negative și deci creșterea salariului minim pentru îngrijitorii de animale, cu acordarea și a unor scutiri de impozite.

2. SCHIMBĂRI PRECONIZATE

Prezentul proiect normativ aduce o serie de excepții de la aplicarea dispozițiilor Codului muncii și a Codului fiscal, care constau în următoarele aspecte:

- pentru îngrijitorii de animale salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată se stabilește în bani, fără a include indemnizațiile, sporurile și alte adaosuri, la suma de 4.000 lei lunar începând cu data de 1 ianuarie 2025;
- nerespectarea prevederilor acordării salariului brut de 4.000 de lei, fără a include indemnizațiile, sporurile și alte adaosuri, de către societăți constituie contravenție și se sancționează potrivit dispozițiilor art. 260 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii;
- începând cu data de 1 ianuarie 2025 se aplică derogări de la prevederile art. 78, art. 139 alin. (1), art. 140, art. 157 alin. (1) și ale art. 220⁴ alin. (1) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, în cazul salariaților care desfășoară activitate în baza contractului individual de muncă, încadrați cu normă întreagă. Astfel la locul unde se află funcția de bază, nu se datorează impozit pe venit și nu se cuprinde în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii suma de 200 lei/lună, reprezentând venituri din salarii și asimilate salariilor, dacă sunt îndeplinite cumulativ anumite condiții;
- dispozițiile menționate mai sus se aplică salariaților care desfășoară activitate în sectorul agricol și industria alimentară și nu beneficiază de facilitățile fiscale prevăzute la art. 60 pct. 7, art. 1382 și la art. 154 alin. (1) lit. s) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, dar și în privința veniturilor din salarii și asimilate salariilor, astfel cum sunt definite la art. 76 alin. (1)-(3) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, obținute în baza unui raport de serviciu, potrivit legii.
- prin derogare de la prevederile art. 146 alin. (5⁶) și ale art. 168 alin. (6¹) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, pentru veniturile aferente anului 2025, nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată în vigoare în luna pentru care se aplică prevederile art. 146 alin. (5⁶)-(5⁹) și ale art. 168 alin. (6¹) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, se diminuează cu suma de 200 lei lunar.

Impact bugetar

Excepțiile elaborate atât la Legea nr. 53/2003 – Codul muncii în coroborare cu anumite dispoziții ale legii nr. 227/2015 – Codul fiscal, pe care le propunem au un impact direct asupra bugetului de stat în condițiile în care în afară de obligația angajatorilor de a mări salariul minim al îngrijitorilor de animale de la 3.300 la 4.000 de lei, se instituie și o serie de scutiri de la plata impozitului pe venit.

Am considerat că este necesar ca în directă corelare cu creșterea prețurilor la utilități, precum și cele la bunurile de larg consum în condițiile creșterii prețurilor la energie electrică, gaze naturale și combustibili, determinând creșterea ratei inflației, această categorie profesională care - este și așa foarte slab reprezentată numeric față de nevoile pieței de creștere de animale - are impact semnificativ asupra standardelor de viață ale persoanelor cu venituri la nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată. În plus și în agricultură prețurile ridicate la energie electrică, gaze naturale și combustibili au influențat semnificativ și activitatea angajatorilor și le-au creat și mai mari probleme la angajare și din cauza acordării unor salarii destul de mici față de nevoile personalului, dar și față de ofertele mult mai bune din străinătate.

Raportat la necesarul de 50.000 de îngrijitori de animale (ciobani) impactul bugetar ar putea însuma suma de 35.000.000 de lei prin diferența de plată de 700 de lei brut pentru fiecare lucrător.

Impactul socioeconomic

Prezentul proiect normativ va avea impact în ceea ce privește conștientizarea situațiilor în care persoanele beneficiare a salariilor cu anumite scutiri de la impozit, pot să se prevaleze de dispozițiile legale, în termenii și condițiile impuse.

Față de cele prezentate, a fost elaborat Proiectul de lege privind unele măsuri fiscale-bugetare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, pe care îl supunem spre adoptare Parlamentul României.